

3.11.2009

Kainuun maakunta -kuntayhtymä

PL 400
87070 KAINUU

Kainuun maakunta -kuntayhtymän lausuntopyyntö, asiakirja Dnro 827/09
Puhelinkeskustelu PSSLE henk-os (kapt Kyllönen) ja MAAVE henk-os (maj Leskinen)
2.11.2009

KAINUUN 1. VAIHEMAAKUNTAKAAVA, VAIHTOEHTOISET AMPUMA- JA HARJOITUSALUEET

1. YLEISTÄ

Kainuun maakunta -kuntayhtymä on esittänyt lausuntopyynnön Kainuun 1. vaihemaakuntakaavan vaihtoehtoihin ampuma- ja harjoitusalueisiin liittyen.

Vaihemaakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on määritelty kaavaratkaisun perusteeksi tarkasteltavat vaihtoehdot:

- VE0. Vuosangan ampuma- ja harjoitusalueen sekä Kassunkurun harjoitusalueen toiminta ja toiminnan laajuus säilyvät nykyisellään. Alueet eivät laajene. Mahdolliset laajentumistarpeet kohdistuvat puolustusvoimien muille ampuma- ja harjoitusalueille Kainuun ulkopuolella.
- VE1. Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue laajenee nykyisestä.
- VE2. Vuosangan alueen ampuma- ja harjoitustoiminta lakkaa ja ko. toiminnot keskitetään Kainuun Prikaatin varuskunta-alueelle ja siihen kuuluville laajennusalueille.

Edellä olevia vaihtoehtoja koskien on Sito Oy laatinut alustavan vaikutusselvityksen. Selvitystä koskeva raportti on viimeisteltävänä.

1.1. Ylä-Vieksin kyläyhdistyksen esittämä vaatimus

Ylä-Vieksin kyläyhdistys on vaatinut otettavaksi huomioon tai tarkasteltavaksi edellä olevien vaihtoehtojen lisäksi seuraavia vaihtoehtoja a - d.

- a) Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalueen laajentuminen otettavaksi huomioon yhtenä VE0 vaihtoehtona
- b) Mainua - Mieronmäki - Puolinmäki - Rotimo - Otanmäki - Mainua -alue. Alue sijaitsee Kajaanin, Vieremän ja Sonkajärven -kuntien alueella
- c) Vuolijoki - Mäntyrinte - Perukka - Rasinperä - Raatosaaari - Vuolijoki. Alue sijaitsee Kajaanin ja Siikalatvan -kuntien alueella

- d) Mäntyrinne/Purola - Rokula - Pyhäntä - Mäntyrinne/Purola.
Alue sijaitsee Kajaanin ja Pyhännän -kuntien alueella

1.2. Asuin- ja lomarakennusten sijaintia koskevaan paikkatietoaineistoon perustuvat Kainuun maakunta- kuntayhtymän esittämät lisävaihtoehdot

Kainuun maakunta - kuntayhtymä pyytää edellisten vaihtoehtojen lisäksi lausuntoa Kainuun maakuntaa koskevan asuin- ja lomarakennusten paikkatietotarkastelun perusteella vaihtoehtojen e - f soveltuvuudesta Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueiksi.

- e) Utosjoen alue, joka sijaitsee Puolangan, Vaalan ja Utajärven -kuntien alueella
f) Jonkerin alue, joka sijaitsee Kuhmon, Lieksan ja Nurmeksien -kuntien alueella

1.3. Muut mahdolliset vaihtoehdot

Kainuun maakunta -kuntayhtymä pyytää edellä mainittujen vaihtoehtojen (a - f) Puolustusvoimien lausuntoa siitä, onko Kainuussa kokonaan tai osittain sijaitsevia vaihtoehtoisia alueita, joiden osalta olisi vaihemaakunta-kaavaprosessin aikana tarpeen tarkastella alueiden soveltuvuutta Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueeksi etenkin raskaiden aseiden harjoitustoimintaan korvaamaan nykyistä Vuosangan ampuma- ja harjoitusaluetta tai Vuosangan alueeseen suunniteltuja laajennusalueita.

2. POHJOIS-SUOMEN SOTILASLÄÄNIN ESIKUNNAN LAUSUNTO

Puolustusvoimat on toimittanut Sito Oy:lle sen pyytämät perustiedot sekä vaihtoehtojen vertailun 1. vaihemaakuntakaavan luonnosvaiheen vaikutusten arviointia varten. Eri vaihtoehtoja vertailtaessa Puolustusvoimien kannalta vaihtoehto 1 on toteuttamiskelpoisen. Tutkittavana olleiden vaihtoehtoisten alueiden sijoittaminen muualle ei olennaisesti vaikuta Puolustusvoimien laatiman vaihtoehtovertailun lopputulokseen.

Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue on otettu käyttöön vuonna 1966 ja sitä on pitkäjänteisesti ja määrätietoisesti kehitetty vastaamaan Kainuun Prikaatin ja muiden aluetta käyttävien joukko-osastojen tarpeita. Alueelle on rakennettu infrastruktuuri ja huoltojärjestelmä. Asejärjestelmien vaatimukset tulevaisuudessa on otettava huomioon, kun tarkastellaan parasta vaihtoehtoa järjestää ampuma- ja harjoitustoimintaa. Vuosangan ampuma- ja harjoitusalue mahdollistaa ammuntojen ja harjoitusten järjestämisen turvallisemmin ja tehokkaammin aluelajennusten jälkeen (VE1). Alueen kehittämiseen ja ylläpitämiseen on käytetty vuosittain huomattava määrä resursseja.

Ampuma- ja harjoitusalueilla pidettävissä harjoituksissa tärkeänä opetuskohteena

on aselajien välinen yhteistoiminta, joten ampumakenttäalueen perustaminen pelkästään tykistön käyttöön ei ole tarkoituksenmukaista.

Ympäristöekologisesti ei ole järkevää perustaa kokonaan uusia ampuma- ja harjoitusalueita. Vaikka ampuma- ja harjoitustoiminta toteutetaan olemassa olevien lakien, säädöksiensä ja ohjeiden mukaisesti, ampuma- ja harjoitustoiminta kuluttaa luontoa jossakin määrin.

Uusien ampuma- ja harjoitusalueiden perustaminen on pitkäaikainen ja erittäin kallis vaihtoehto.

2.1 Tarkennetut lausunnot esitetyistä alueista

Kannanotot perustuvat julkisista lähteistä sekä kartoista saatuun tietoon.

- a) Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalueen laajentuminen otettavaksi huomioon yhtenä VE0 vaihtoehtona
- Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue sijaitsee kokonaan Pohjois-Karjalan maakunnan alueella, joten sen laajentuminen on Puolustusvoimien ja Pohjois-Karjalan maakunnan välinen asia
  - Sotinpuro on Pohjois-Karjalan Prikaatin tärkein ampuma- ja harjoitusalue, lisäksi alueella harjoittelevat Karjalan Lennosto sekä Maanpuolustuskoulutusyhdistykset.
  - Sotinpuron ampuma- ja harjoitusalue on jo nykyisellään ahkerassa käytössä sen nykyisten toimijoiden toimesta.
  - Sotinpuro ei mahdollista pienen kokonsa ja nykyisen käyttöasteen puolesta Kainuun Prikaatin ampuma- ja harjoitustoimintaa. Alue vaatisi huomattavia laajennuksia sekä muiden toimijoiden toiminnan huomattavaa supistamista.
  - Joukkojen ja kaluston siirtäminen Kajaanista Sotinpuroon aiheuttaisi merkittäviä lisäkustannuksia Vuosankaan verrattuna
- +/- Alueella on ammunnoissa tarvittavaa infrastruktuuria, mutta sen riittävyttä esim. Kainuun Prikaatin kokoisen joukko-osaston tarpeita varten ei ole tutkittu
- b) Mainua - Mieronmäki - Puolinmäki - Rotimo - Otanmäki - Mainua -alue
- Alueen pohjois-, itä- ja länsiosassa on huomattavan paljon asuinrakennuksia, alueella on myös lukuisia loma- ja vapaa-ajan asuntoja
  - Alueen halki kulkee sähkövoimalinjoja
  - Alueella on turvetuotantoa
  - Alue on suovoittainen
  - Alueella on useita Natura- tai luonnonsuojelualueita - vaikeuttavat ampumatoiminnan järjestämistä alueelle
  - Alueen tiestö on puutteellinen

- Alueella ei ole ammunnoissa eikä harjoituksissa tarvittavaa infrastruktuuria
  - Alue on Kainuun ja Pohjois-Savon -maakuntien alueella, vaatisi maakuntien välistä yhteistyötä
- c) Vuolijoki - Mäntyrinne - Perukka - Rasinperä - Raatosaari - Vuolijoki
- Alueen läheisyydessä on huomattavan paljon asuinrakennuksia, alueella on myös lukuisia loma- ja vapaa-ajan asuntoja
  - Alueen halki kulkee yleisiä teitä
  - Alue on suovoittoinen
  - Alueen halki kulkee sähkövoimalinja
  - Alueella ei ole ammunnoissa eikä harjoituksissa tarvittavaa infrastruktuuria
  - Alueella on useita Natura- tai luonnonsuojelualueita - vaikeuttavat ampumatoiminnan järjestämistä alueelle
  - Alue on Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan -maakuntien alueella, vaatisi maakuntien välistä yhteistyötä
- d) Mäntyrinne/Purola - Rokula - Pyhäntä - Mäntyrinne/Purola
- Alueen läheisyydessä on paljon asuinrakennuksia, alueella on myös lukuisia loma- ja vapaa-ajan asuntoja
  - Alueen keskellä maataloja
  - Alueella halki kulkee yleisiä teitä
  - Alue on suovoittoinen
  - Alueella on useita Natura- tai luonnonsuojelualueita - vaikeuttavat ampumatoiminnan järjestämistä alueelle
  - Alueella ei ole ammunnoissa eikä harjoituksissa tarvittavaa infrastruktuuria
  - Alue on Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan -maakuntien alueella, vaatisi maakuntien välistä yhteistyötä
- e) Utosjoen alue
- Alue on pääosin suomaastoa
  - Alueen itäpuolella on huomattavan paljon asuinrakennuksia, alueen välittämässä läheisyydessä on myös lukuisia loma- ja vapaa-ajan asuntoja
  - Alueella on useita Natura- tai luonnonsuojelualueita - vaikeuttavat ampumatoiminnan järjestämistä alueelle
  - Alueella ei ole ammunnoissa eikä harjoituksissa tarvittavaa infrastruktuuria
  - Alueen tiestö on puutteellinen
  - Alue on Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan -maakuntien alueella, vaatisi maakuntien välistä yhteistyötä

f) Jonkerin alue

- Alue on liian lähellä Venäjän rajaa
- Alueen pohjois- ja itäpuolella on paljon asuinrakennuksia, alueen välittämässä läheisyydessä on myös lukuisia loma- ja vapaa-ajan asuntoja
- Alueella on useita Natura- tai luonnonsuojelualueita - vaikeuttavat ampumatoiminnan järjestämistä alueelle
- Alueella ei ole ammunnoissa eikä harjoituksissa tarvittavaa infrastruktuuria
- Alueen tiestö on puutteellinen
- Alue on Kainuun ja Pohjois-Karjalan -maakuntien alueella, vaatisi maakuntien välistä yhteistyötä

Esikuntapäällikkö
Eversti

Jussi Mäki

Osastopäällikkö
Everstiluutnantti

Ensio Palosaari

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

□□□□□

JAKELU

Kainuun maakunta -kuntayhtymä

TIEDOKSI

MAAVE HENKOS